

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCAE
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
mane disceptienda in Scholis Medicorum, die Martis nona mensis
Decembri, anno Domini M. DCC. XLIX.

M. JOANNE-JACOBO BELLETESTE, Doctore
Medico, Praeside.

An in Abscessibus Intestinis suppuratione per vias urina & speranda & promovenda?

I.

POSTEMATA, sive (Latinis) abscessus atque decubitus in partes corporis humani quacumque, ubicumque tum intus, tum extrâ fieri conforibus & lippis notum est. Triplici terminari ratione, resolutione scilicet, suppuratione, aut gangrenâ, quartam non esse viam exitus novit quisvis philiater in rebus medicis adhuc recens. Resolutionem agro non minis, quam Medicis placere; suppurationem frustâ sperata resolutionis vices supplere, non raro, haud infeliciter; gangrenam detestatam semper fugi canpejus & angue in confessu est apud omnes. Felices nimis Medicos si inter diversos quos omni arte natura sapè potentior affectas exitus, medenti liberum esset & optare, & convenientiore viam eligere! At eheu quid natura vergit, eò se convertat Medicus oportet. Resolutionem molitatur si finat natura, si faveat agri valida tempes. Suppurationem incepit jam, incassum tentet deturbare; gangrenam desaventur frenare, corrige quilibet, minimâ grande periculum in morâ: imminentem tantummodo aerrucare, magnum opus, hic labor est: ea cura medicantem sollicitat. At vitanti scyllam proxima est charybdis. Largâ sanguinis missione, eâque propperâ, diætâ exequitâ ultra modum, iphacelus arcerit ab aliquo viscere! Manet suppuratione; quid fieri? Dabitur-ne licentia puris foras ejiciendi? Quia patebit transitus? Non semper se manifestum sub eute foras elicendum prodit: quâ rumpet iter? Per secessum? Optimè quidem, si intrâ fistulam intestinorum pus suum evomat apostema; sive quodd intè illorum tunicas enatuit hâc, datâ porta, ruit: sive quod alteri cibilibet abdominis parti insitum delitelat, quæ, natura vitio vel calu, cum aliquo ex intestinis crassif. aut tenuibus tam arcto sit vinculo unita, atque ferruminata, ut sine illâ in abdomen extravasatione possit per canalem intestinorum pus omne & integrum eliminari. At raro adest tam fortunata rerum disponitio. Ideo-ne prorilis omnis abicienda spes? Absit. Non unica est naturæ via ad salutem. Sub eute delitelcentes apostales, tenuata, dilacerata eute viam sibi faciunt; quæ in ventriculo, per vomitum, siccâ; interdum catâ; quæ in intestinis per feces vulgo sibi querunt iter; quæ in substantia renum per ureteres in vesicam; quæ in vesicâ per urethram, exstum inveniunt; quæ in pulmonibus per expellitionem excretionemque liberantur. At quæ in aliis partibus corporis, vel in remotissimis fecesibus latent penitiore angulo non desperant exitum. Miraculis secunda semper natura huicce decubitum ultimo generi voluit inesse.

A

exempla sanationis, visaque mirabiles aperunt ipsa, quibus intus creatum efflueret venenum, liberataque partes sanitatem pristinam, fugato hoste domestico, recuperarent. exempla rara quidem, ne se credat immortalem mortalis homo, pauca tamen ne desperet, sciatque morituro similem non magis esse finē spe, quam finē metu esse debere athleticō gaudentem habitu. Hoc iter, est urinarum via; remota quidem, non tamen fausta minūs. Non adverfatur ratio, faverit experientia, rara quidem, idcirco pretiosa magis. Parva confiteor, sed tamen sola spes, ideoque non temenda in abcessibus intellectus, cūm nulla alia pateat via. Illam ne despicias quia si non certò procuranda est, tamen speranda est, quia est plausibilis & doctrinā metastas̄ analogā, atque fabrica corporis humani consistētā mechanismo, nec nisi felicem exitum obtinere potest. Si speranda, quis promovendam non censeat operationem ex quā tanta in humanitatem redundare debent commoda?

I.

NIHIΛ unquam in rebus physicis adverfante naturā moliendum. Quò natura vergit, eò ducendum. Quodnam sit illius votum noscere haud semper in promptu est. Ab illa exspectaveris fructū quidquid partium nostri corporis compactioni, & structura foret alienum. Confusula igitur in omnibus; quid valeat, quid ferre reculerit. In apostematum ratione quid affecterit, judicatu per spē difficilissimum. Suppositionem intentant omnia, rubor, rutilans, lancinans & indefensivs pulsatio, calor urens intensissim⁹! Admoveat inaurantia, helcisia seu attrahentia, ut liliorum pulpam, Diachylon cum gummi! Delitefecit humor. Resolutioni favendum putas! Emollientia rūm sola tūm permixta resolventibus admoveat! Induratur humor, te invito, te cōsām, te cōtrarium meditante; concrefit, abit in scirnum. Hunc si quis temerē aggregariat imprudens, horribilis visu se se expandit cancer. Quoties ex improviso longē latēque inamabilis defūvit gangrena? Quod si in extremitate tam difficile judicium, quid siet in intestinis? Si ex duplice in quā continentur lamellæ, unam exitui propriam potius quam alteram ruperint apostemata, mens humana caput quā viā pessis illa ē corpore ejici posset. At in partibus ab omni crassiorum excrementorum itinere remotissimis, qualia cerebrum, partes carneæ sive musculares à cœlo longē distante, cellulae adipose interiores, quæ ut affectum ita contracētationem manus (securæ nimis exrīfēcīs) respūnt, incassum ferro & igne corpus pervadere tentaveris: ut natura, sic arti repugnat tam grande nefas; alia, si siet, quārenda via est. Ars consulenda: si quam noverit, ea promovenda; nec quidquam sperandum nisi sit ex animaliō economia doctrinā plausibilis, nūli illius analogum atque contentiens mechanismo: nihil promovendum, ex quo faustum felicemque eventum obtinere atque fortiri nec spēres, nec quæas; & viciſſim.

II.

ABSCESSUS intestinus grande malum. Si viam exitui paratam habuerit per intestinum, alem fistulam, per aures, per urethram, per os, semper grande malum, si non habuerit magis grande malum; ne tamen desperes. Longiori quidem itinere, at noto & permeabilis pateat per medium ipsum sanguinem, per urinas via, quā fōtās à remotoribus locis eliminari possit materia peccans. Probat quotidiano ufo nimis confirmata. Metastas̄ doctrinā, faverit structura partium; appetit natura sui conservatrix, & quod non quid ē proximo, meditatur ē longinquō. Et quācumque fugam moliarit ē corpore novicia materies, bēnē est. Hęc fuga sive beneficio naturæ, ac faulā fortū sive arte procurata non potest quin prosperum ac felicem sortiatur effectum. Metastas̄ fieri in corpore lethales si confat, fieri quoque salutiferas docet experientia. Si Erysipela extioria introverti malum, cædem interiora foras emicat bonum. Ab ægro pede transfuga humor arthriticus caput impērat: qui prius absque vita periculio diilarcato pede miserè conquerebatur, jam doloris, at non periculi securus & expers, mortuo quām vivo familior obmiserit, donec felici alterā si potis est metastas̄ retro pulsus humor aut pēdem repeatat, aut cuiusvis alterius partis diffendo caput relinquit. Rheumata & Catarrhos detinēt in partibus nihil tale metentes irruere quis nescit? Sunt igitur in corpore humano viæ cūm cognitæ, rūm lapsu temporis cognoscendæ, per quas libet ab omni corporis parte ad quacumque alteram itur; dantque inter omnes & singulas certum nec dubitandum commercium. Quamvis ætas nostra ne porib⁹ nostris longē pluta quārenda relictura sit, quam inventa, non idē tamē nostris temporibus ita cœcutit, quin pverideat quā viā in remotissimis partibus suppuratus humor possit ex illis ad vesicam uisque transmigrare, indē foras ejiciendus; nullas novit anatomia partes non permeabiles: viæ excipias fibram primam, stamen ilud spermaticum ex quo alia fibrae conflant. Canales merito habentur omnes ad instar telæ aut panni porulis undequaque peritus: illuc transfundat humor tenuior in canale præter-fluens. Forsan effugere omnis, si diutius moraretur. Nullus est in corpore locus tam arctus, nulli adiungit tam clausi carceres, quos non pteriyadat

Auidum per corpus omne circumfluum, unde eadē de easū non possit regredi. Vascula sanguinea sanguinem ad singulas minimasque fibras dehevunt: quod non abiōrit singula, revehunt. Quod recēns absorbit unaqueque, sibi servavit, aut applicuit, tam bene potest dimittere, quam partes qua quotidianū deteruntur quārum reparationi invigilat, nutritionis functione, provida & sagax natura. Vasa si addas lymphatica ex arteriis oriunda varii confeditis itineribus in venas hiantia, secretoria & excretoria, alia in glandulas, alia in vascula lymphatica succum acceptum evomentia, tandem in massam sanguineam: quod erit abundans per quos a parte remotissimā per massam sanguineam ad tenes ulques tracij poterit? Quam nra est pars ita denū contextus quo non constet filii inter se decuplati se mutuō interficiantibus? Est ne intersectionis loco contacūs verē immēdiatus, verē perfectus? Positā decussatione, nec est, nec concepi potest. Pus tām arcte clausum quāli volueris, in folliculo quām densissimo supponatur, patebunt semper exītus vix. At vulgo non hāc ratione, ob spissitudinem, pus ex abscessibus intestini effugiet, tunc enim resolutio non suppuratione fieret. Rumpit maturato pure plerumque abscessus. Pure in textum cellularēm quiper corpus omne pulvinaria ad instar cuvirū vel tenuissimā parti subsernitur, effusio, liquefactio ratione illius resorbitionis possit peragi, in parte qua perpetuā mucī vel rotū effusione & jugi ac recīpī prochā resorbitione semper humectat. Interdūm inviolato folliculo remeas: suppurationē pūtrefactū extremae valorum arteriosorum, tām sanguinorum tām lymphaticorum per quā accedit congettus humor. In liquamen panteū alveū tubuli venōi congerentes per quos reversus fūsset in sanguinem idem iste humor collectus. In promptu est quā ratione communem sanguinis alveū repete posse: pus dām multusque dilatatum & perfecte liquatum. Utramcumque viam elegerit, facilis delicensus renum: Quis igitur non movendus lapsūtū hanc viam ineat? Quanta spes si unquam vel arte vel naturā hoc iter affectare possit?

IV.

NEC nova eti rara, nec inaudita loquimur, nec invisa: pluriē ire per urinas ipsi testes
oculati vidimus, poſt inflammationem viscérum abdominis, peſtoris, ipsiusmet cere-
bri & aliarum crassisiorum corporis partium quam praeceſtant dolores urentes & lancinan-
tes, rigores, horrores (iutino tempore) ſrequentē die ac nocte, febres continuae cum inordi-
nata vehemētione paroxysmorū frequentia, cum cardiacia, interdum animi deliquio, ſub-
fulbitus tendonum, tremore artuum ſpasmōdo, cum pūli tremulo & contidio per die vari-
materiam ita puri ſimilem, ut pūs verum eſſe non dubitamus. Abſurdum-ne forte pluriū
februm malignarum cauſam assignare puri in intercancis ſienti: facti, per renes expulſionē, mor-
bi fauionem tribuere? Hac materia urinæ comes illam primò turbulentam reddit: da moran:
gauſiſpēr quiescat in cyatho, brevi ſubſtituit in fundo valis, puris ex luteo ſulphureto vel pallidio
candidi major minore copia. In quo dignofcatur haec materia à liquamine lymphatico fibro-
ſo & visculo, alii urinæ morbi peculiai, cum ſympotoma praefata indicant, tum confiſ-
ſio ſeu ſpiffitudo diversa & odor. Pus penitus ſoluitur in aqua, & quanvis ſupiū leviter
agitatoſe brevi mora liquescit proſuſis; non itē ſubſidenſia lymphatica, que ranoſa inna-
tare longum, dum purulenta exempliſe ſe dant precipitare: que noſ ſerent dum intolerabili-
m exhalat mephitum purulenta ſubſidenſia. Hoc, inter plura, que interdum in praecuſu-
runt, exempla, vidimus non ſemel, nec finē magno latitioſe lensu. Duobus exemplis pro-
prium conſirmare ſit atque. Ephesus quidam anno atatia cincis eti: 14: dolore ſubito, coque ve-
limenti ſuit circa tibia ſinistra malleolus drepente corpeſus. Accedit exempliſe Chirur-
gus locum in viſit; doloris indicem cum rubore tumorem levem agnoscit, Cataplaſma appo-
ſuit ex laete, ſi fallo, & mihi panis: mihi ſanguinem, altero die rejeſto cataplaſmate em-
plaſtrum ſubſtituit. Diachylon cum gummis: vi xix teria illuxit aurora, fluctuare int̄ pul-
bisp̄ ſeria. Chirurgus velle, nec forſan immetit, quanvis paulo maturiſis iusto, pūte-
nondum perfec̄tū maturū, inuenit pefteri ferro ducere. De cariſimi natū periculo mater admo-
nita filium à preceptorē apud ſe tranſiuit: illiō familiari comiſſit Medicō: poſt duos treſ
dies puris magis eliquo, copiā majori collatā, renata magis cutē, atque cataplaſmatis emol-
lientibus & attrahentibus ex bulbi filiacis, beātā, oxalide, fermento, melle, ſicerā & axu-
giā paratis emolliā, necnon ab inflammatione, doloreque liberatā, Medicus ferro aperien-
dum censuit apoftema. Non renuebat Chirurgus: ſi mater tenebrim ſimil ſit fortis non obſta-
bit; ſolus puer alioquin ingenuus: itā relucbatatur ut per oculo & amplius diu ſuſtenderet
paffus non fuerit; cariſimā parentē nato vim inferi nolebat. Folliculus puris crepuſt interea
medius, fed à parte interna. Partes ſubjectas numerata ſollicula que ſubſeruantur, omnia ligamen-
tibus interneſtuntur, tendones, muſculos, textura, omne pedis nervum, cellulofum,
aponeuroticum, quā data porta inundavit: torus pes intumuit, adeo ut libram & amplius puris
contineat videatur. Mater, conſilio Medicī, iterare preces veller ut natus pedem aperi, brevi
(ſi hoc aperit) amputandum; conſtanſte ille renueat. Regimine exquiteſtū cum ma-

4

ter invigilabat praescripto , & in usum vocato leviter aperiente potu , natura inferupatur opus inolebatur . Constante renovata bis aut tertiis quaque die cataplasmatu : prodit in conspicuum pus copiosum effluens cum urinis : pes detumuit , non tam sine interruptione , interdum enim per integros dies cessabat fluxus puris : quod paucos post dies audiuitus tribuendum fuisse male obsequiose custodis temerari , quezat autem quinque allatis clavis uis aut simili bus edulitis vigilantium matris deceperat , unde non tantum haeret pus , sed non suffocatus fuerat puer : tandem detecta fraude pulsaque perfruenda custode , spatio quinque aut sex hebdomadum convuluit aeger : nec claudicatio ullum post aliquor menses remansit vestigium ; fanissimo hodie ab octo jam annis & amplius remanente corpore . Alterum exemplum puellæ viginti quatuor circiter annorum , cui post inflammationem universi abdominis remansit in hypogastricæ regione sinistrâ tumor prægrandis qui omnia suppurationis manifeste suppeditabat indicia . Tumore maturo crepuit humilius folliculus . Puris diluvio inundatae partes subiectæ , coxa , tibia , pes . Variis in locis , tunc siuâ tentata apertura , peracta nullis : male habuit per menses plures . Puris quod per duos & amplius menses una cum urinis fluxit , effusione , febris evanuit ; virgo sanitatem recuperavit , virgine reperi . Alia proferremus plura quibus fluxum puris per urinas (fanis renibus & organis urinariis) viam fuisse salutiferum in evacuandis abscessibus intestinis , testes ipsi suimus . Verum ab uno abunde exemplo rem posse fieri constat , ex voto naturæ esse , doctrina Metastasio esse analogam , respondere partium struc- tura , felicem fortunatumve non posse non eventum fortiri , si hanc promoveri siverit natura .

MAGNÆ molis opus est tam longinquæ pus arcessere ac cire ! Fateor ardua res est . At quoctinque fertur sanguis hinc remeare potest . Si locu foret quo non periret mala sanguinis , haud mera non alteram lucem videtur aeger . Nulla caret in corpore circuitus commercio insula ; melius dixeris in microcosmo penitulias reperies , insulam nullam . Unde quaque & quaquaverum una permixti cum sanguine peregrinari possunt humores extranei , puri , impuri , permixti bonis mali , prout se dabit occasio . At diureticum quod tam mirabiles produc effectus nullum indicas ! Qui indicarent Medicis ? Diuretica per se nulla sunt ; omnia relativa ad objectum . Generatim diæta tenui & exquisita imo exquisitissima tantum , & diuentibus pus hæquefæcias , canales emolles : sic rebus dispositis lenta festinatione indefessè molens , nec mors longissima fastidio abalienans satiatiue noveris & facilis aperientem que ad morbum faciat medicinam , diligens observator . A mitioribus incipe , tutus ibis . Febrem consule , pulsum indicem operum , sedulus explora . Laxam habe alvum . Emollientibus extensis , si opus est , flexilem fac tempes & pori cutis cave strictriores indeclinantis (quia vita pendet) perspirationis obliviiscantur . Porta pateat ubique . A naturâ plurimum , non nihil ab arte exspectes . Febrem præcipue cura , cave tamen præterim à cortice febrisfugo . In causa fuisse cur multi perirent , apostemate laborantibus imprudenter , aut immaturè exhibitum , afferere non auffin ; sed rigores , horrores & paroxysmos febrium continuaria que apostemata comitant , auget , nedium minuat . Febrem quâcumque arte alia profliga , res prosperè ceder . Verum hæc arte paucos liberabis ! Imo paucissimos ; ast alia quam sciam nullos .

Ergo in abscessibus intestinis suppuration per vias urinae & speranda & promovenda .

DOMINI DOCTORES DISPUTATUR .

<i>M. Petrus Chevalier.</i>	<i>M. Jacobus Verdelban des Mo- les.</i>	<i>M. Ludovicus Petrus le Hoc.</i>
<i>M. Franciscus Bernard.</i>	<i>M. Cladius Person.</i>	<i>M. Antonius Nicolaus Gue- neault.</i>
<i>M. Joannes le Thicullier , Chir- urgie Gallico Idiomate Professor designatus.</i>	<i>M. Ludovicus Renatus Des- bois.</i>	<i>M. Paulus Jacobus Malouin , Regie Scientiarum Academ- mia Socius , & Regius Li- brorum Chimicorum Censor.</i>

Proponebat Parisiis , MARTINUS NOUGUEZ , Adurensis , è Co-
mitatu Armeniaco , Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis
Baccalaureus , A. R. S. H. 1749 , à sextâ ad meridiem .